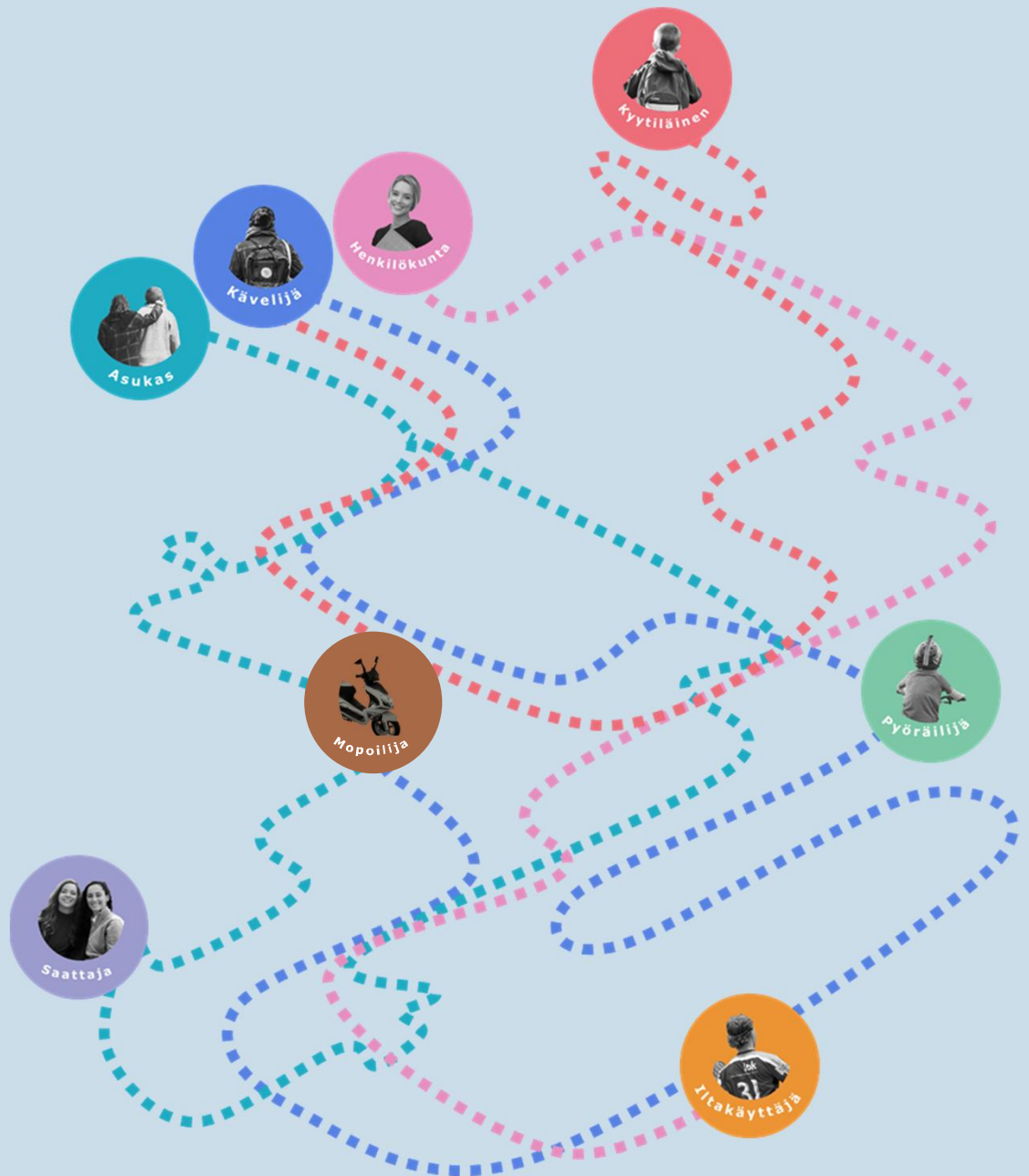

Suomen turvallisin koulu

Liikkumisen pelisäännöt Parolan
koulujen ympäristössä

RAPORTTI 10/2020

Sisältö

[Työn tausta ja tavoitteet](#) s. 3

[Työn toteutus](#) s. 6

[Käyttäjät](#) s. 12

[Visio ja pelisäännöt](#) s. 22

[Pelisääntöjen käyttöönotto ja päivittäminen](#) s. 32

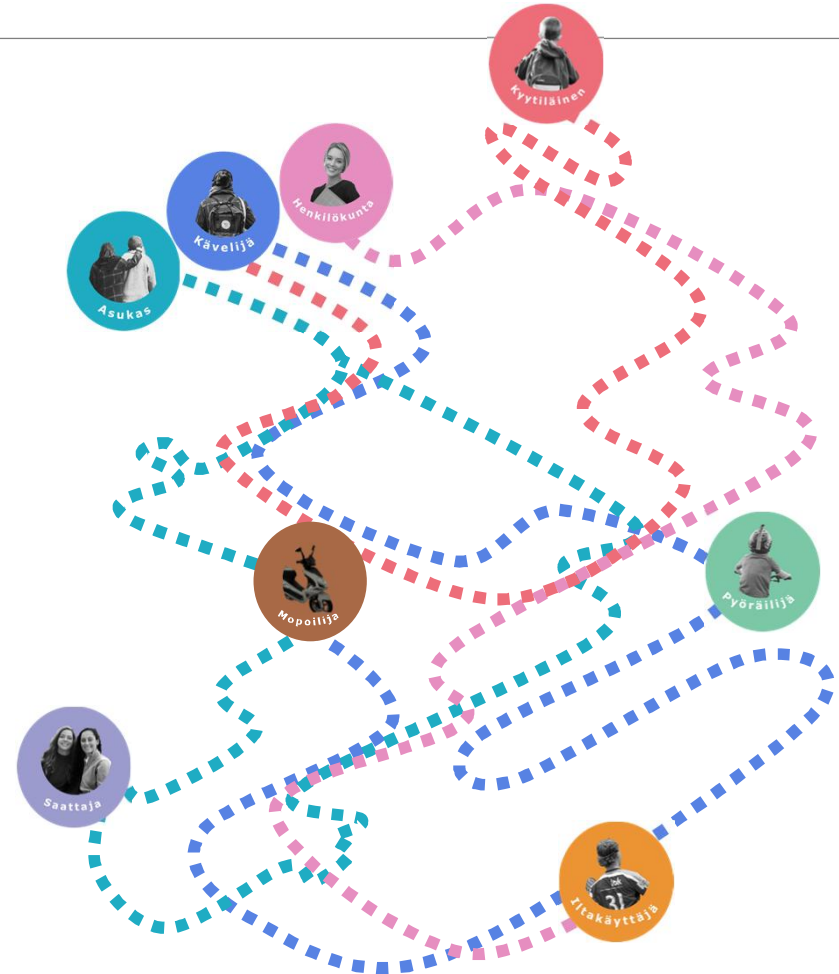
[Pelisääntöjen toteutumisen edellytykset](#) s. 36

Liitteet:

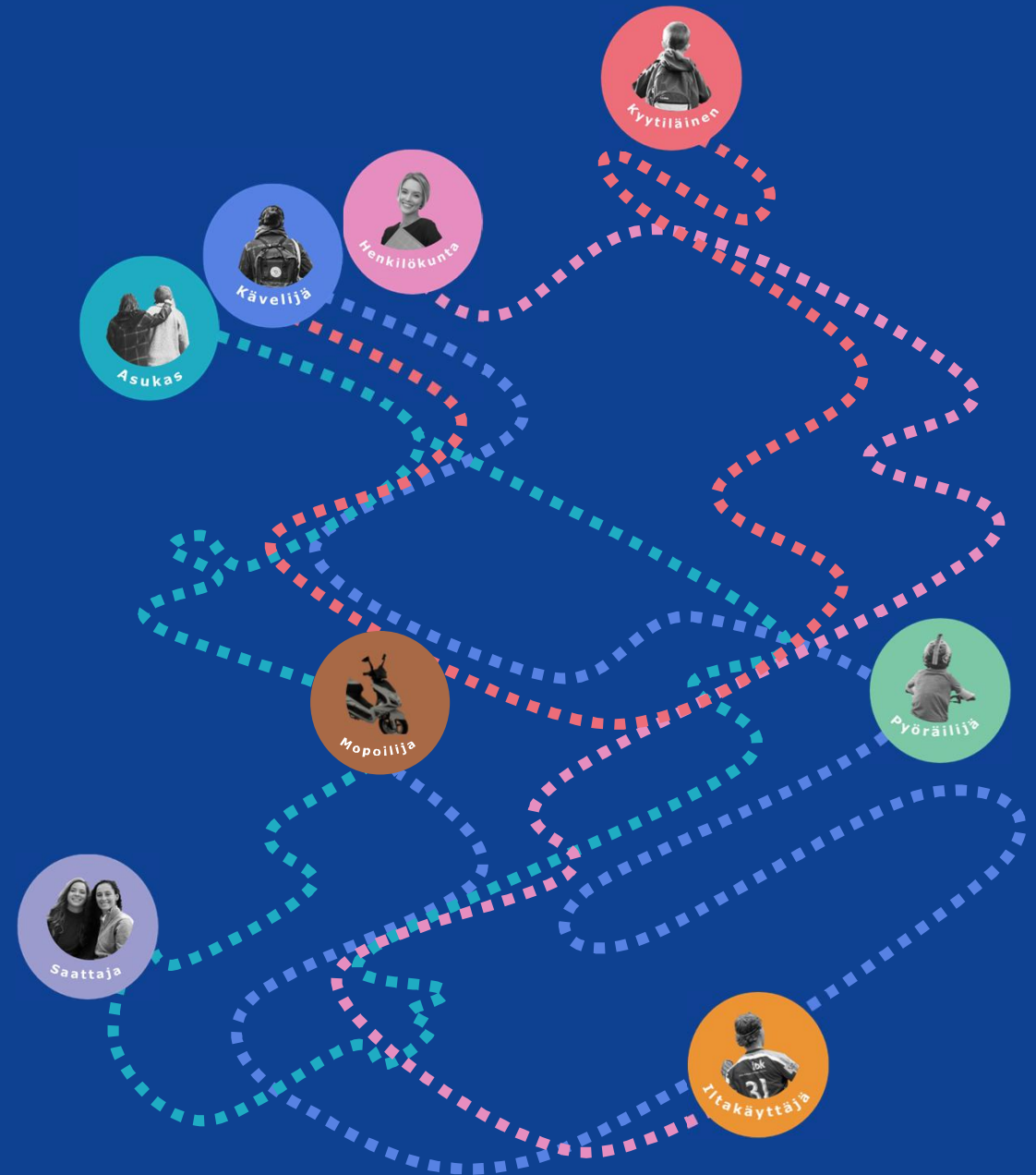
Liite 1. Oppilaiden pelitilaisuuksien tulokset

Liite 2. Verkkokyselyn tulokset

Liite 3. Työpajan tulokset

Tausta ja tavoitteet

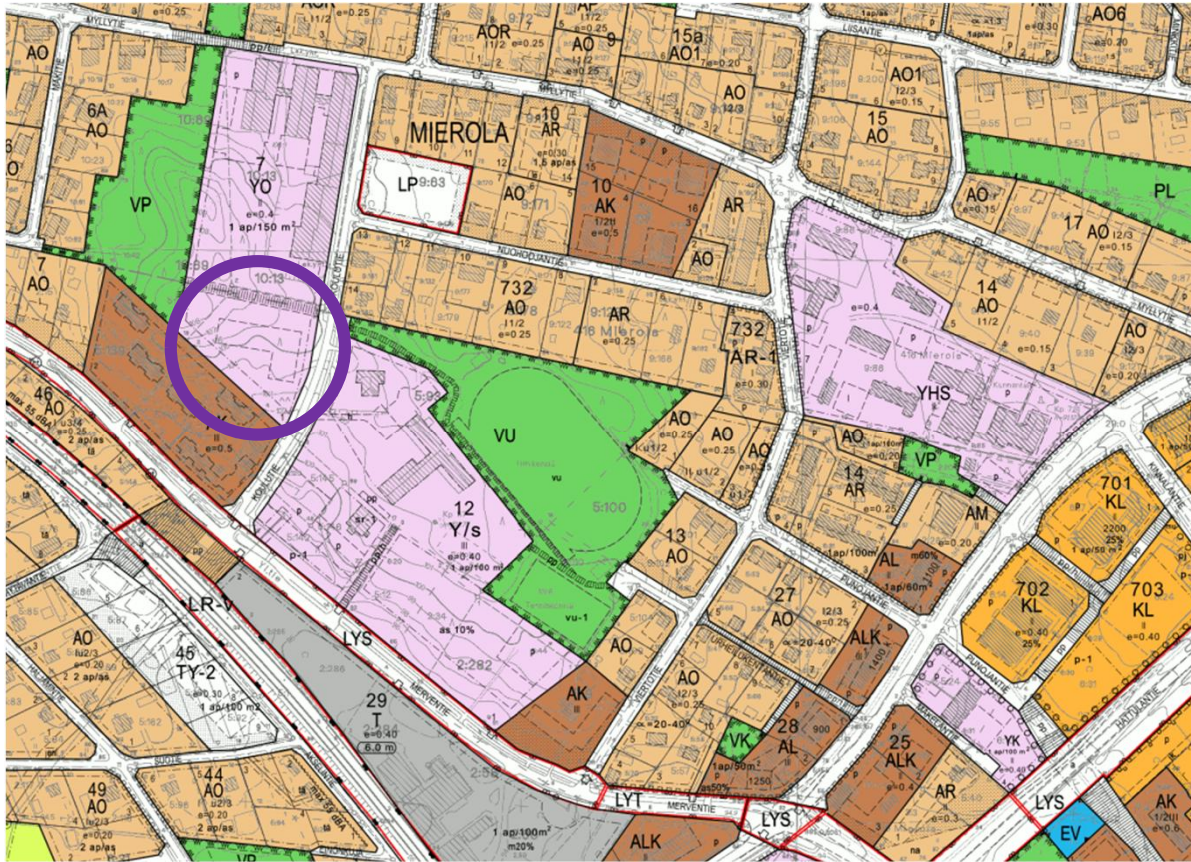

Taustaa: Suomen turvallisin koulu -hanke

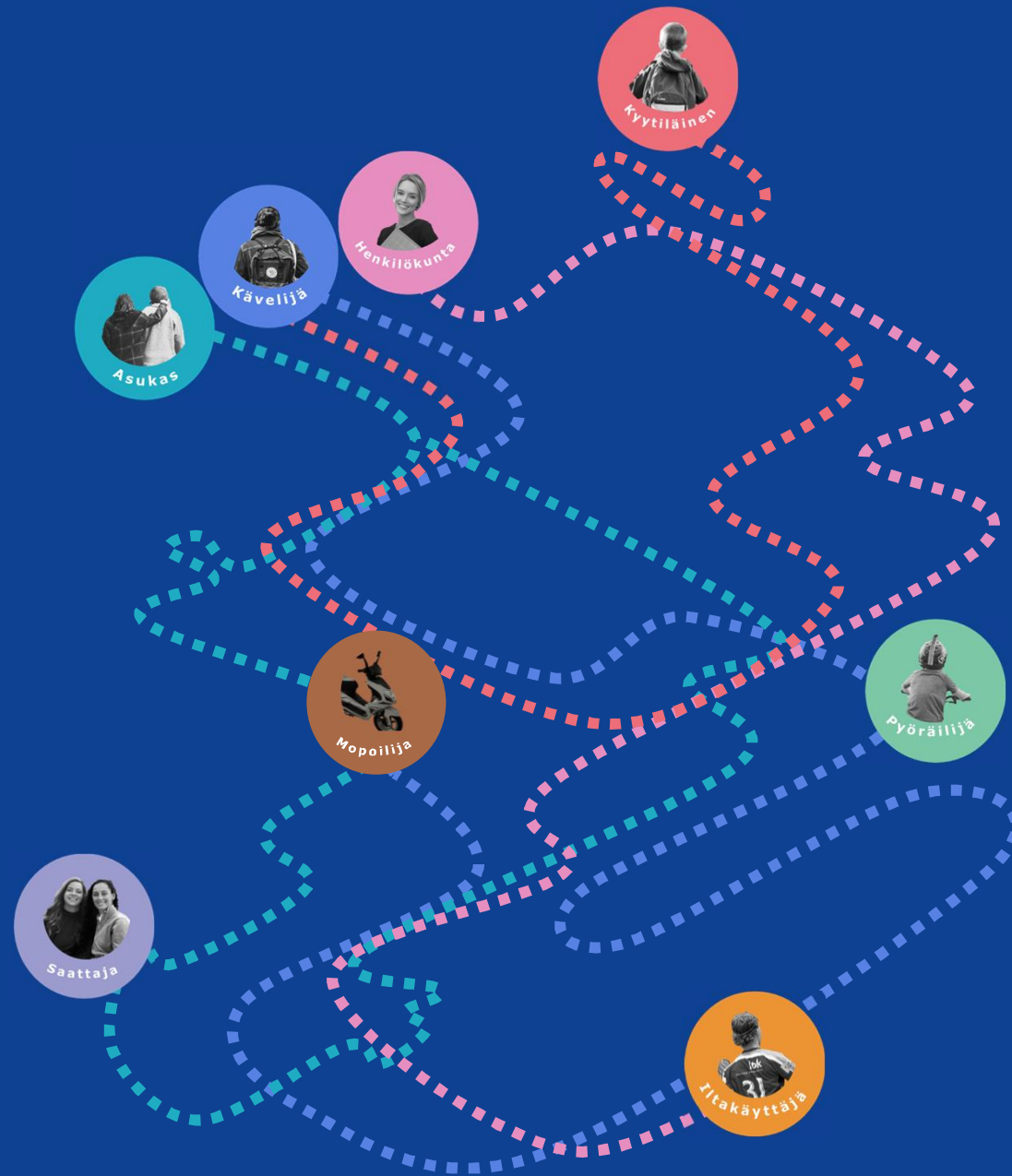

- Tavoitteena on edistää turvallista, kestäväää ja muut liikkujat huomioon ottavaa liikkumista koulun lähialueella.
  - Tunnistetaan koulutilojen käyttäjäryhmät ja koulun lähialueen liikkujaryhmät (käyttäjäprofiilit).
  - Ideoidaan turvallista liikkumista yhteistyössä mm. koululaisten ja alueen asukkaiden kanssa (sitouttaminen).
  - Luodaan **yhteiset liikkumisen pelisäännöt** eri kohderyhmille.

Kouluhankkeen sijoittuminen

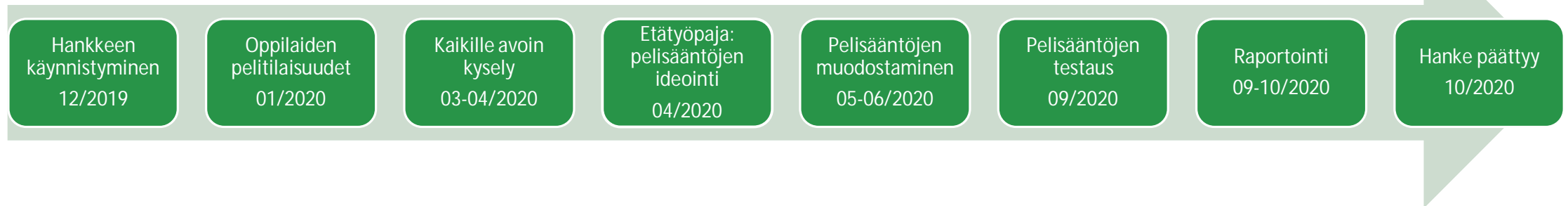

Työn toteutus

Projektin toteutus

- Projektin toteutus 12/2019 – 10/2020.
- Osana projektia osallistettiin koulujen henkilöstöä ja oppilaita, lähialueen asukkaita, nuorisotoimea, nuorisovaltuustoa ja kunnan edustajia. Osallistamisen vaiheet on kuvattu tarkemmin seuraavilla sivuilla.
- Projektissa konsulttina toimi Ramboll Finland Oy Hattulan kunnan toimeksiannosta.
- Hankkeelle myönnettiin liikenneturvallisuuden valtionapua (50 % kustannuksista).

Pelitilaisuudet oppilaille

- Oppilaita osallistettiin kahdessa pelitilaisuudessa, jotka järjestettiin tammikuussa
  - Alakoulun pelitilaisuus järjestettiin Parolan alakoulussa. Tilaisuuteen osallistui 13 oppilasta ja opettaja.
  - Yläkoulun pelitilaisuus järjestettiin Yhteiskoulussa. Tilaisuuteen osallistui 18 oppilasta ja opettaja.
- Koulumatkapelissä joukkueet kilpailivat toisiaan vastaan ratkoen yhdessä koulumatkaan liittyviä tehtäviä. Pelilaudalla oli tehtävapistettä, joissa oli erilaisia koulumatkaan liittyviä kysymyksiä ja tehtäviä.

Kaikille avoin verkkokysely

- Verkkokysely toteutettiin Parolan kouluissa opiskeleville ja työskenteleville, oppilaiden huoltajille, koulutilojen iltakäyttäjille sekä Parolan koulukampuksen lähialueen asukkaille.
- Kyselyllä selvitettiin alueen käyttäjäryhmiä, heidän tarpeitansa, haasteitansa ja toiveitansa liikkumiselle sekä sen vaikutuksille.
- Kysely oli avoinna 11.3. -12.4.2020. Kyselyä markkinoitiin kunnan verkkosivuilla ja Parolan alueen koulujen omien tiedotusväylien kautta.
- Kyselyyn osallistui yhteensä 64 vastaajaa.

hattula.fi
Elämää varten.

Vaikuta Parolan uuden yläkoulun liikkumisympäristöön

Hattulan yläkoulun uudet tilat on päätetty toteuttaa nykyisen rakennuksen vieriselle metsäalueelle, ns. Kalliolontille. Uuden koulurakennuksen suunnittelussa otetaan huomioon muun muassa edellytykset turvalliseen ja kestäväan liikkumiseen.

Tällä kyselyllä kartoitetaan eri liikkujaryhmien kokemuksia ja toiveita koulun ja sen lähialueen toteuttamiseksi. Kysely on osa *Suomen turvallisin koulu* -hanketta, jonka tulokset tukevat Parolan koulukampuksen kehittämistä. Hattulan kunta toteuttaa hankkeen Trafcomin liikenneturvallisuuden valtionavustushankkeena. Hankkeessa konsulttina toimii Ramboll Finland Oy.

Kenelle kysely on suunnattu?
Kysely on suunnattu Parolan kouluissa opiskeleville ja työskenteleville, oppilaiden huoltajille, koulutilojen iltakäyttäjille sekä Parolan koulukampuksen lähialueen asukkaille.

Milloin kyselyyn voi vastata?
Kysely on avoinna 11.3.-12.4.2020.

Kyselyyn vastaamiseen kuuluu n. 5-10 minuuttia, tai kauemminkin mikäli sinulla riittää kokemuksia jaettavaksi.

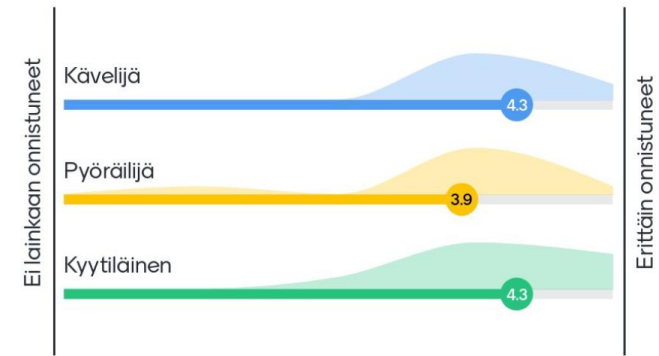
Lisäksi 21.4. järjestetään etätyöpaja, jossa ideoidaan yhdessä alueen tulevaa liikkumista eri käyttäjien näkökulmista. Ilmoittaudu mukaan 12.4. mennessä: <https://webropol.com/s/pelisaannot20200421>. Ilmoittautuneille toimitetaan osallistumisliski ja tarkemmat ohjeet osallistumiseen.

Työpaja 2: Pelisääntöjen testaus ja jalkauttaminen

- Työpaja järjestettiin 17.9.2020 klo 17.00-18.30.
- Työpajaan osallistui yhteensä 16 henkilöä. Osallistajat edustivat seuraavia tahoja:
  - Nuorisovaltuusto
  - Parolan alueen koulujen henkilökunta
  - Päätäjät
  - Hankkeen ohjausryhmän jäsenet
  - Koulun lähialueen asukkaat
- Työpaja pidettiin virtuaalisesti Microsoft Teams –ohjelmalla. Työpajatyöskentelyyn käytettiin digitaalista osallistavaa työkalua (Mentimeter).
- Työpajassa vietiin eteenpäin pelisääntöjä, joita oli luonnosteltu ensimmäisen työpajan tulosten perusteella. Lisäksi tavoitteena oli tunnistaa tavat, joilla pelisäännöt voidaan jalkauttaa tulevaisuudessa.

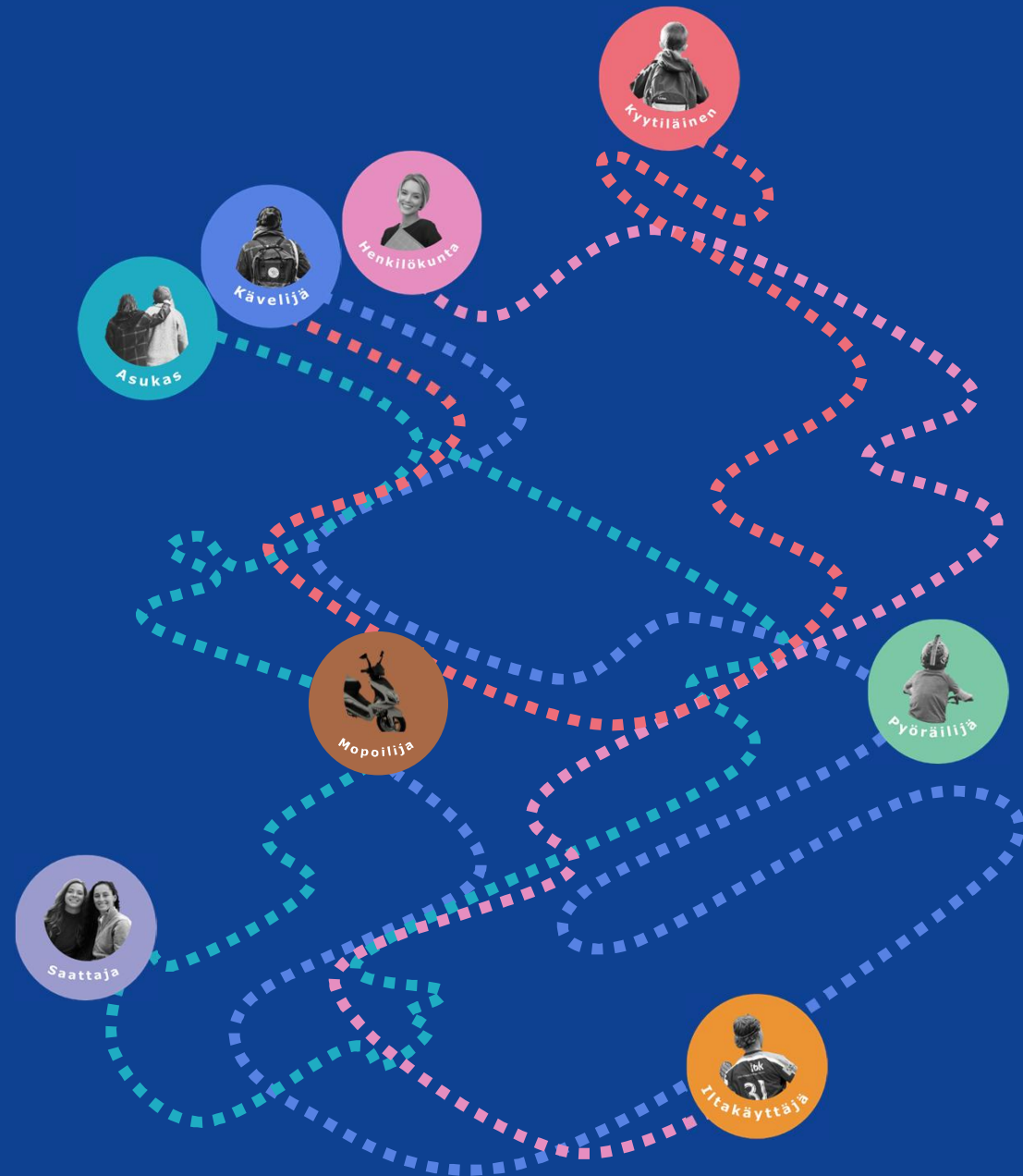
Kuinka onnistuneina pidät pelisääntöjä?

Miten pelisääntöjä voisi parantaa? (kävelijä, pyöräilijä, kyytiläinen)

Soittokellon käyttö	Pitää huomioida kasvillisuusalueet	Soittopaikalla on varmaan kiusaus odotella kavereita, jos siellä on parhaat olosuhteet, esim katos sateen sattuessa. Voisiko katoksia olla muualakin kuin soittopaikalla ja koulurpihalla? Sitä matkan varrella tms. fiksuissa paikoissa?
Saattoliikenne ja koulukuljetukset eri paikkaan	Roskisia alueelle	Tarkennusta siihen, että liikenteessä on eri-ikäisiä, kykyisiä ja vauhtisia liikkujia.
Palkkupyörien jättöpalkka saisi olla sen verran etäällä, että välttämättä ei tule houkuttusta pyörän käyttöön esim. pihalle alueella keulimisiin	Pyöräkatoksia, ei vain telineitä	pyöräilijä: Pyöräilijä ajaa tien oikeassa reunassa (Parolassa oniharvat)Pyöräilijöistä noin 5% osaa käännyä vasemmalle oikein, testattu on viidesluokkalaisilla. Saattoliikenne: Autoilijat hakevat jättävät minne sattuu kielloista huolimatta.

Suomen turvallisimman koulun käyttäjäryhmät

Käyttäjärühmät

- Parolan koulun liikkumisympäristön käyttäjistä on laadittu käyttäjäprofiilitarkastelu, joka perustuu pelitilaisuuksien ja kyselyn tuloksiin.
- Profiileilla kuvataan koulun erilaisten käyttäjien liikkumiseen liittyviä tapoja, tarpeita ja huolia.
- Profiilit eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan esimerkkejä erilaisista käyttäytymismalleista ja ne voivat sekoittua eri päivinä tai saman päivän aikana.
  - Oppilas saattaa esimerkiksi saapua kouluun kyytiläisenä, ja taittaa kotimatkan kävelijänä.

Kävelijä

TOIMINTA

- Koululaisista osa kulkee matkan yksin, osa taas kaverin kanssa yhdessä.
- Osa käyttää matkalla kännykkää.
- Yläkoululaisista suuri osa kulkee suoraan koulusta kotiin koulupäivän loputtua; alakoululaisista suurempi osa jää tekemään jotain hauskaa matkan varrella.

KULKUTAPA

UNELMAT

- Alakoululainen: Lyhyt ja turvallinen koulumatka, selkeät opasteet, kävelijöille ja pyöräilijöille osoitetut omat reitit, autot ajavat hiljaa, paljon katunvaloja, koulumatka kaverin kanssa yhdessä, palvelut lähellä.
- Yläkoululainen: Enemmän katunvaloja ja suojateitä, tiet paremmassa kunnossa, enemmän palveluja lähellä, rauhallinen ja luonnonläheinen koulumatka.
- Eri kulkumuodot jaoteltu omille kaistoilleen tiellä.
- Saattoliikenne kauempana kuin heti koulun ovelta.
- Turvallisempi reitti Parolan keskustasta koululle: voisiko osan teistä sulkea läpiajoliikenteeltä?
- Alikulku Teollisuustien ja Merventien risteykseen.

HUOLET

- Alakoulun oppilas pelkää vaaralliseksi koettuja tienylityskohtia, risteysiä ja parkkialueita Merventiellä sekä Merventien ja Myllytien välillä olevilla tieosuuksilla sekä Juteinikeskuksen ja S-Marketin edustalla.
- Yläkoulun oppilasta huolettaa vilkasliikenteiset risteysalueet ja vaikeat tienylityskohdat Hattulantien ja Kinnalantien risteyksessä, Myllytien ylityskohdassa, Merventien ja Viertotien sekä Opinkujan ja Hattulantien risteyksessä.
- Jalankulku- ja pyöräilyväylä puuttuu Viertotieltä, Kirkkotieltä ja Nuohoojantieltä.

Pyöräilijä

TOIMINTA

- Suuri osa koululaisista (erityisesti yläkoululaisista) kulkee kouluun pyörällä tai potkulaudalla.

KULKUTAPA

UNELMAT

- Alakoululainen: Lyhyt ja turvallinen koulumatka, selkeät opasteet ja kevyen liikenteen reitit, autot ajavat hiljaa, paljon katuvaloja, koulumatka kaverin kanssa yhdessä, palvelut lähellä.
- Yläkoululainen: Paljon katuvaloja, enemmän suojateitä, tiet paremmassa kunnossa, enemmän palveluja lähellä, rauhallinen ja luonnonläheinen koulumatka.
- Eri kulkumuodot jaoteltu omille kaistoilleen tiellä. Pyöräilijät käyttäisivät mielellään pyöräteitä, jos niitä olisi. Esim. Mierolantien kevyen liikenteen väylä on pidetty.
- Saattoliikenne voisi olla kauempana kuin heti koulun ovelta.
- Pyörille kunnolliset ja pyöräilyyn innostavat omat pysäköintijärjestelyt.
- Tilavat ja kunnolliset jalankulku- ja pyöräilyväylät

HUOLET

- Jalankulku- ja pyöräilyväylien puuttuminen (mm. Viertotieltä, Kirkkotieltä ja Nuohoojantieltä).
- Kävelijöiden tukkimat kulkutiet Nuohoojantiellä.

Kyytiläinen

TOIMINTA

- Saapuvat koulun alueelle jonkun kyydillä, esim. bussilla bussipysäkille, koulukyydillä tai huoltajien kyydillä saattoliikennepaikalle.
- Saattoliikennepaikalta siirrytään kouluun kävellen.
- Odottavat kyytiä koulun päättymisen jälkeen.

KULKUTAPA

UNELMAT

- Yläkoululainen: bussien vuoroväli tiheämpi ja enemmän bussipysäkkejä.
- Linja-autovuoroja voisi olla enemmän Lepaan ja Pekolan suuntaan sekä Ihalemmen kautta.

HUOLET

- Bussien huonon vuorovälin takia joutuu tulemaan liian aikaisin koululle.
- Bussit ovat liian täynnä ihmisiä.
- Bussit eivät pysy aikataulussa.

Mopoilija

TOIMINTA

- Saapuvat koulun alueelle mopolla, mopoautolla, mönkijällä tai traktorilla. Käyttäjryhmä kattaa myös autolla kouluun itse ajavat lukiolaiset.
- Kyydissä voi olla matkustajia.

KULKUTAPA

UNELMAT

- Ajoneuvoille osoitetut omat ja riittävän laajat pysäköintialueet.
- Selkeät omat reitit.
- Kokoontuminen ja huviajelu koulun ympäristössä.

HUOLET

- Nuohoojantie on vaarallinen; kaikki liikennemuodot ja kävelijät sekaisin kapealla tiellä, nopeusrajoitusta ei noudateta.
- Nykyinen pysäköintijärjestely ei ole toimiva.

Saattaja

TOIMINTA

- Huoltaja tai bussin, taksi tai koulukyydin kuljettaja.
- Jättää oppilaan saattoliikennepaikalle aamuisin ja poistuu paikalta.

KULKUTAPA

UNELMAT

- Nuohoojantien rauhoittaminen läpikulkuliikenteeltä Koulutielle.
- Enemmän hidastetöyssyjä teille ja nopeusrajoitus selkeämmäksi.
- Nopeuden kertova näyttö ilmaisemaan ajonopeutta.
- Parempi valaistus tulevan koulun ympäristöön.
- Tilava saattoliikennepysäkki; selkeät kulkusuunnat ja paikoitukset yksityisautoille ja busseille/takseille.

HUOLET

- Teillä on liian vähän hidastetöyssyjä.
- Nuohoojantie on vaarallinen; kaikki liikennemuodot sekaisin kapealla tiellä, nopeusrajoitusta ei noudateta.
- Teollisuustien ja Merventien risteyskohta on vaarallinen.
- Merventie ylitetään autoilijan kannalta yllättävissä paikoissa.
- Saattoliikennepaikat ovat epäselviä.
- Koulun ympäristö on pimeä (mm. alakoulun läheisyydessä ja Punojantien ja Viertotien risteys).

Henkilökunta

TOIMINTA

- Koulun tiloissa työskentelevä henkilöstö (esim. opetus, kiinteistön huolto ja ylläpito, ruokahuolto), joka saapuu arkisin päivittäin tai useamman kerran viikossa koulun alueelle.
- Talvisin suurin osa kulkee omalla autolla, kesäisin lähes puolet kulkee kouluun pyörällä.

KULKUTAPA

UNELMAT

- Saattoliikenne kauemmaksi koulusta.
- Bussipysäkeille odotustilat: penkit ja sadesuojat.
- Polkupyörille katos.
- Sujuvat huoltoliikenteen järjestelyt.
- Uuden koulun piha-alue voisi olla saman tyyppinen kuin Juteinin koulun.

HUOLET

- Kevyen liikenteen väyliä huonosti koululle.
- Bussit myöhässä aikataulusta, bussimatkustaminen kallista.
- Junat kulkevat huonosti Parolaan arkisin.

Iltakäyttäjä

TOIMINTA

- Käyttää koulun tiloja iltaisin harrastuksiin, kuten liikuntaan tai työväenopiston kursseihin.
- Saapuu koulun alueelle iltapäivällä tai ilta-aikaan.

KULKUTAPA

UNELMAT

- Uuteen kouluun isompi liikuntasali, jota kaikki liikuntaseurat ym. voisivat hyödyntää paremmin .
- Enemmän kevyen liikenteen väyliä ja selkeitä risteyksiä.
- Selkeämpi opastus siitä, missä saattopaikat ovat ilta-aikaan.

HUOLET

- Nykyinen liikuntasali on liian pieni aktiviteetteihin.

Asukas

TOIMINTA

- Asuu ja ulkoilee koulun lähialueella.
- Kulkee töihin ja muihin menoihin koulun lähialueen väyliä pitkin.

KULKUTAPA

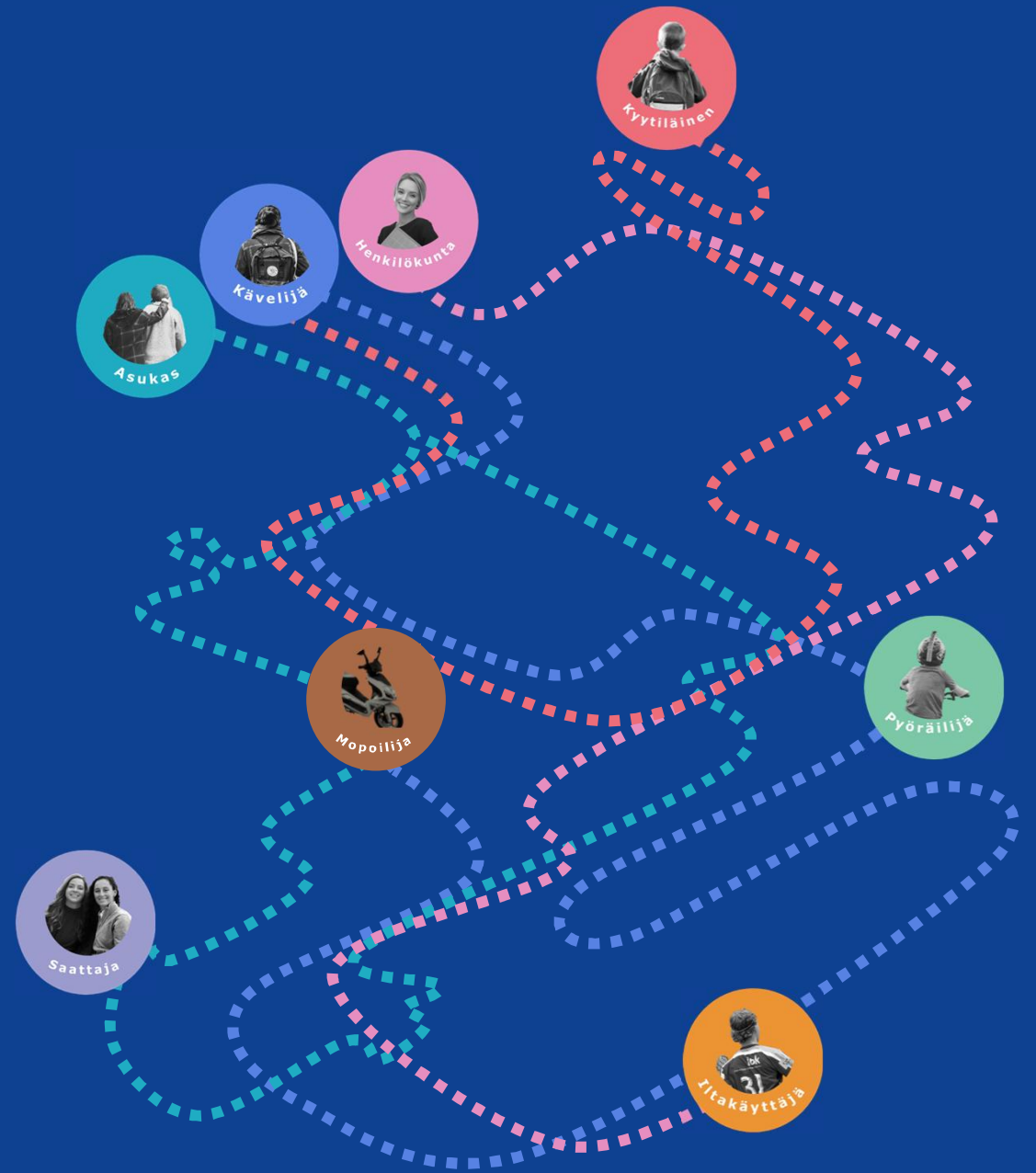
UNELMAT

- Enemmän kevyen liikenteen väyliä ja selkeitä risteyksiä.
- Enemmän hidastetyssyjä teille ja nopeusrajoitus selkeämmäksi.
- Vähemmän liikennettä lähikaduilla; saattoliikenne ja henkilökunnan pysäköinti kauemmas koulusta
- Roskiksia tulevan koulun lähelle (erityisesti Nuohoojankatu).
- Valaistus paremmaksi.
- Metsien säilyminen uuden koulun rakentuessa; luonto osaksi piha-aluetta.

HUOLET

- Nuohoojantie on vaarallinen.
- Ihmiset eivät noudata nopeusrajoituksia.
- Hidastetyssyjä on liian vähän teillä.

Suomen turvallisin koulu: visio ja pelisäännöt

Visio:

Suomen
turvallisin koulu
syntyy liikkujien
yhteispelinä

Kävelijän pelisäännöt:

- **Kuljetaan kävelijöille osoitetuilla alueilla ja noudatetaan liikennesääntöjä.**
- Liikenteessä ei olla yksin: otetaan huomioon muut eri-ikäiset ja -taitoiset kulkijat.
- Ei tehdä liikkussa yllättäviä liikkeitä.
- Tie ylitetään varovaisuutta noudattaen ja käytetään suojatietä, jos sellainen on.
- Kännykkä ja liikenne eivät sovi yhteen – pysähdytään sopivaan paikkaan silloin, kun käytetään kännykkää.
- Jos korvilla on kuulokkeet, pidetään musiikki riittävän hiljaisella muun liikenteen havaitsemiseksi.
- Käytetään heijastimia tai heijastinliiviä hämärällä ja pimeällä.
- Pidetään koulun ympäristö siistinä ja roskattomana.

Pyöräilijän pelisäännöt:

- Liikutaan pyöräilijöille osoitetuilla alueilla ja noudatetaan liikennesääntöjä.
- Liikenteessä ei olla yksin: otetaan huomioon muut eri-ikäiset ja -taitoiset kulkijat.
- Ei tehdä liikkeessä yllättäviä liikkeitä ja muistetaan myös käyttää soittokelloa muiden varoittamiseen.
- Huomioidaan asukkaat teiden varsilla – ei oikaista piha-alueiden läpi ja ollaan tarkkaavaisia pihateiden kohdilla.
- Käytetään kypärää pyörällä ajaessa.
- Kännykkä ja liikenne eivät sovi yhteen – pysähdytään sopivaan paikkaan silloin, kun käytetään kännykkää.
- Pyörät kiinnitetään telineisiin koulupäivän ajaksi.
- Koulun saattoliikennepaikat on tarkoitettu vain saattoliikenteelle – siellä ei ajella pyörällä tai odoteta kavereita.
- Pidetään koulun ympäristö siistinä ja roskattomana.

Kyytiläisen pelisäännöt:

- Saattoliikennepaikalla ja bussipysäkillä liikutaan varovaisesti ja rauhallisesti ottaen huomioon ajoneuvot ja muut liikkujat.
- Liikenteessä ei olla yksin: otetaan huomioon muut eri-ikäiset ja -taitoiset kulkijat.
- Vältetään tarpeetonta oleskelua saattoliikennepaikalla ja pysäkillä: kavereita odotetaan koulun pihassa.
- Saattoliikennepaikalta tai pysäkiltä siirrytään ohjeistettua reittiä pitkin koululle.
- Koululle kuljettaessa noudatetaan varovaisuutta ja kuljetaan liikennesääntöjen mukaisesti.
- Käytetään heijastimia tai heijastinliiviä hämärällä ja pimeällä.
- Bussissa ja koulukyydissä huomioidaan muut kyytiläiset, annetaan matkustusrauha ja noudatetaan annettuja ohjeita.

Mopoilijan pelisäännöt:

- Liikenteessä ei olla yksin: otetaan huomioon muut eri-ikäiset ja -taitoiset kulkijat.
- Ei tehdä liikkeessä yllättäviä liikkeitä.
- Noudatetaan koulun ja lähialueen liikennesääntöjä kaikkina aikoina, myös iltapäiväaikaan.
- Kännykkä ja liikenne eivät sovi yhteen – pysähdytään sopivaan paikkaan silloin, kun käytetään kännykkää.
- Noudatetaan liikenteestä ja pysäköinnistä annettuja ohjeita.
- Koulun alueella liikutaan varovaisesti ja rauhallisesti huomioiden muut ajoneuvot, liikkujat ja lähialueen asukkaat.
- Ei oleskella ajoneuvojen lähetyvillä eikä ajeta niillä koulupäivän aikana ilman lupaa.
- Koulun saattoliikennepaikat on tarkoitettu vain saattoliikenteelle – siellä ei ajella omilla ajoneuvoilla tai odoteta kavereita.
- Pysäköidään ajoneuvot niille osoitetuille omille paikoilleen.
- Pidetään koulun ympäristö siistinä ja roskattomana.

Saattajan pelisäännöt:

- Tutustutaan etukäteen ja noudatetaan koulun antamia ohjeita saattoliikennepaikoista.
- Noudatetaan liikennesääntöjä ja varovaisuutta koulun lähialueella myös iltaisin.
- Saattoliikennepaikalla liikutaan varovaisesti ja rauhallisesti ottaen huomioon muut ajoneuvot ja liikkujat.
- Opastetaan ja muistutetaan kyytiläistä turvallisesta siirtymisestä saattoliikennepaikalta koululle.
- Saattoliikennepaikat on tarkoitettu vain jättämistä ja noutoa varten: niillä pysähdytään, ei pysäköidä.
- Saattoliikennepaikalla ei saa peruuttaa.
- Annetaan lapsille mahdollisuus kävellä: jätetään ja noudetaan hieman kauempana sijaitsevalta saattoliikennepaikalta.
- Saattajat toimivat oppilaille esimerkkinä hyvästä liikennekäyttäytymisestä.
- Myötävaikutetaan liikkumisen turvallisuuteen yhteistyöllä koulun, nuorisotoimen ja muiden tahojen kanssa.
- Vältetään turhan lyhyitä saattomatkoja – annetaan koululaisen liikkua itsenäisesti.

Henkilökunnan pelisäännöt:

- **Henkilökunta toimii oppilaille esimerkkinä hyvästä liikennekäyttäytymisestä.**
- Koulun alueella liikutaan varovaisesti ja rauhallisesti huomioiden muut ajoneuvot ja liikkujat.
- Lähdetään liikkeelle ajoissa, jotta liikenteessä ei tarvitse kiirehtiä – etenkin koulun alueella.
- Noudatetaan liikenteestä ja pysäköinnistä annettuja ohjeita: ajetaan ja pysäköidään vain sallituilla alueilla.
- Noudatetaan koulun ja lähialueen liikennesääntöjä kaikkina aikoina, myös iltapäivään.
- Pyritään ajoittamaan koulun alueella tapahtuva huolto- ja muu liikenne oppituntien ajaksi.
- Käytetään turvavarusteita työmatkoilla (mm. pyöräilykypäri, pyörän valot, heijastin).
- Kartoitetaan koulureittien turvallisuutta säännöllisesti yhdessä oppilaiden kanssa.

Iltakäyttäjän pelisäännöt:

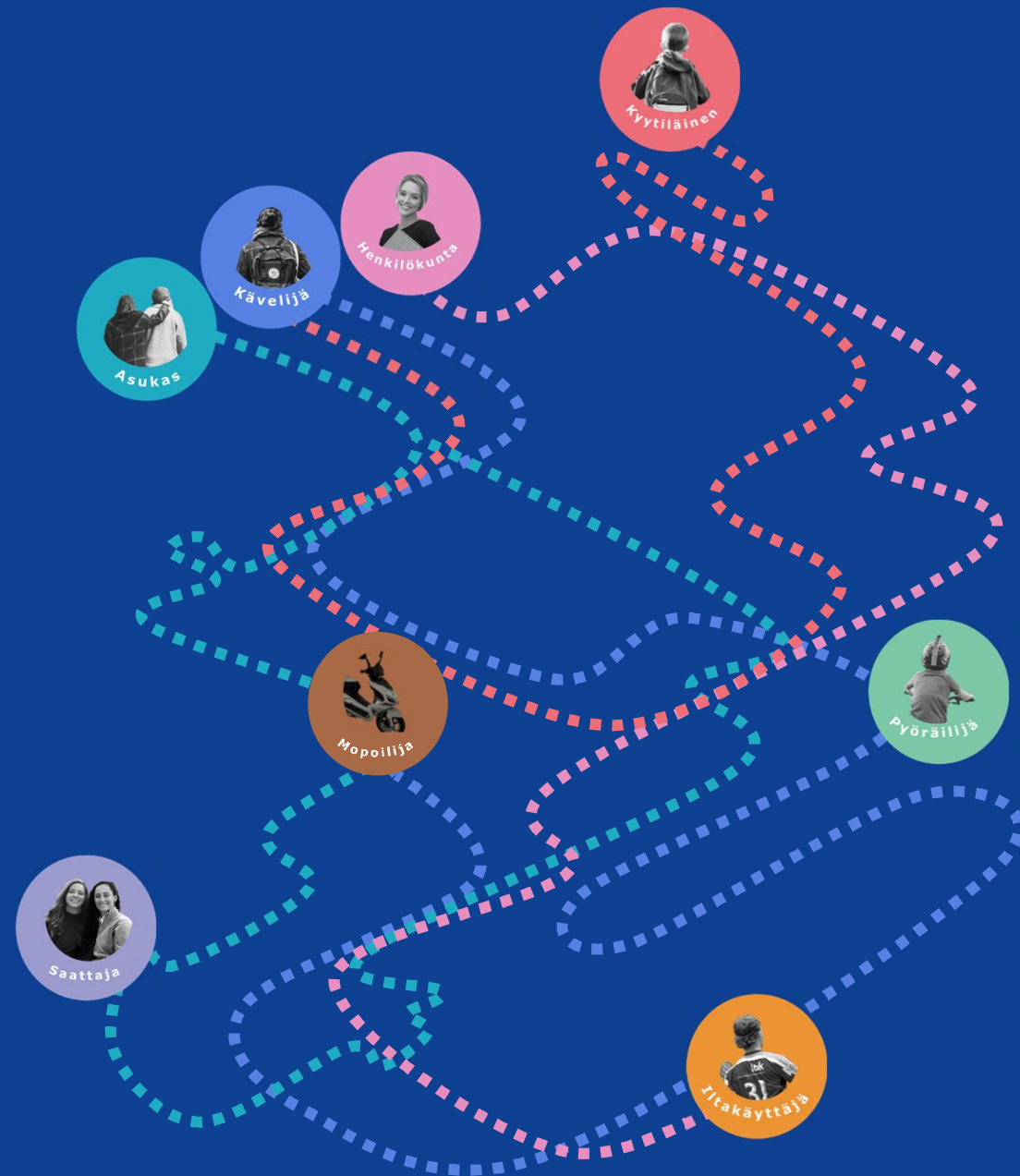
- Noudatetaan liikenteestä ja pysäköinnistä annettuja ohjeita: ajetaan ja pysäköidään vain sallituilla alueilla.
- Pyydetään toiminnan tai tilaisuuden järjestäjältä selkeät ohjeet liikkumisesta ja pysäköinnistä koulun alueella.
- Noudatetaan koulun ja lähialueen liikennesääntöjä kaikkina aikoina, myös iltapäivään.
- Koulun alueella ja saattoliikennepaikoilla liikutaan varovaisesti ja rauhallisesti huomioiden muut ajoneuvot, liikkujat ja lähialueen asukkaat.
- Saattoliikennepaikat on tarkoitettu vain jättämistä ja noutoa varten: niillä pysähdytään, ei pysäköidä.
- Opastetaan ja muistutetaan kyytiläistä turvallisesta siirtymisestä saattoliikennepaikalta koululle.
- Aikuiset toimivat lapsille ja nuorille esimerkkinä hyvästä liikennekäyttäytymisestä, johon kuuluvat liikennesääntöjen noudattaminen ja turvavarusteiden käyttö.
- Suositetaan kävelyä ja pyöräilyä tai jätetään auto etäämmälle: hyödynnetään matkat alkuverryttelyinä ja samalla vähennetään autoliikennettä koulun lähialueella.

Asukkaan pelisäännöt:

- **Noudatetaan liikennesääntöjä ja varovaisuutta koulun lähialueella.**
- **Myötävaikutetaan liikkumisen turvallisuuteen yhteistyöllä koulun, nuorisotoimen ja muiden tahojen kanssa.**
- **Aikuiset toimivat lapsille ja nuorille esimerkkinä liikennesääntöjen noudattamisessa ja turvavarusteiden käytössä.**
- Ymmärretään, että lasten ja nuorten tiedot ja taidot toimia liikenteessä eivät ole vielä aikuisten veroiset.
- Mahdollistetaan omalla liikennekäyttäytymisellä turvalliset koulumatkat oppilaille.
- Edistetään liikkumisen turvallisuutta raivaamalla kiinteistöjen kasvillisuus teiden varsilta ja risteysten näkemäalueilta.

Suomen turvallisimman koulun pelisääntöjen käyttöönotto ja päivittäminen

Pelisääntöjen käyttöönotto ja päivittäminen

- Pelisäännöt tekevät Parolan koulukampuksesta Suomen turvallisimman silloin, kun ne tunnetaan ja otetaan käyttöön laajasti kaikkien liikkujaryhmien toiminnassa.
- Tunnettuus edellyttää toistuvaa ja kiinnostavaa tiedottamista monikanavaisesti, hyödyntäen mm. kouluvuoden erilaisia syklejä ja niihin liittyviä tapahtumia.
- Toiminnan muutos edellyttää omaksumista tekemisen, soveltamisen ja keskustelun kautta sekä pelisääntöjen mukautumista kampuksen muuttuvaan ympäristöön uuden koulun rakentuessa tulevina vuosina.
- Liikkumisen pelisääntöihin tulee kohdistumaan mahdollisia päivitystarpeita mm. kouluhankkeen ja sen myötä muuttuvan kampuksen kokonaisuuden seurauksena tai esimerkiksi liikkumistapojen ja -palvelujen muuttuessa.
- Pelisääntöihin kannattaa myös suhtautua niitä käyttöön ottaessa kokeiluna, josta opitaan ja oppien avulla pelisääntöjä voidaan edelleen kehittää ja tarkentaa vastaamaan paremmin Parolassa liikkumista ja erilaisten liikkujien tarpeita.

TIEDOTTAMINEN

Tiedotteet

Tilaisuudet

Ohjeistukset

OMAKSUMINEN

Tapahtumat

Yhdessä
tekeminen

Soveltaminen

PÄIVITTÄMINEN

Kokeileminen

Oppien
kerääminen

Sääntöjen arviointi
ja uudistaminen

Pelisääntöjen käyttöönoton ja päivittämisen toimenpiteet eri käyttäjäryhmien näkökulmasta

Oppilaat

Saattajat

Henkilökunta

Iltakäyttäjät

Asukkaat

TIEDOTTAMINEN

Esittely kohderyhmien omissa infoissa ja osana muita ajankohtaisia tilaisuuksia (esim. kouluhankkeen tilaisuudet, kyläillat, luokanvalvojatuoikiot, vanhempainillat)

Esittely kunnan ja koulujen verkkosivuilla sekä nuorisotyön Nurtsi.fi:ssä

Toistuvaa tiedotusta (esim. nettijutut, uutiset paikallisissa medioissa, some-kampanja)

Koulujen kanssa rakennetut tietopaketit eri ikäisille oppilaille

Pelisäännöt huoltajille Wilma-viestillä
Pelisäännöt kuljetusyrityksille

Pelisääntöjen esittely ja niistä keskustelu ope-infoissa

Yhtenäinen ohjeistus pelisäännöistä iltakäyttäjille vuokra-sopimuksen yhteydessä

Tiedote pelisäännöistä asukasyhdistyksille

OMAKSUMINEN

Yhteiset liikkumisasihaiset tapahtumat (esim. Kunto Kuntalainen, uuden kampuksen tutustumistilaisuus / avajaiset, Liikkujan viikko, Parola Traffic)

Tieto tukioppilailta uusille oppilaille
Oppilaiden tuottama video someen, jossa esitellään liikkumisen muutokset
Suunnittelukilpailut ja -pelit, testit omista liikkumistavoista
Pyörien huoltotempaukset

Tempaus uusista liikkumisjärjestelyistä, esim. saattopaikat
Käsittely osana koulukuljettajien liikenneturvallisuus-koulutusta

Käsittely osana liikenneturvallisuus-koulutusta
Huoneentaulu ope-huoneeseen

Säännöt käydään läpi nuorten kanssa nuorisotila Piipussa
Sopimuksen päättäminen toistuvista sopimusrikkomuksista

Tempaus uusista liikkumisjärjestelyistä

PÄIVITTÄMINEN

Lukuvuosittainen sääntöjen tarkistaminen ja päivittäminen kunnan johdolla (tekninen + sivistys)

Työpajat ja tehtävät koti- ja koulumatkoille omien liikkumistapojen seuraamiseen
Koulureittien turvallisuuden kartoittaminen

Kuljetusyritysten ja koulun yhteispalaverit tarvittaessa

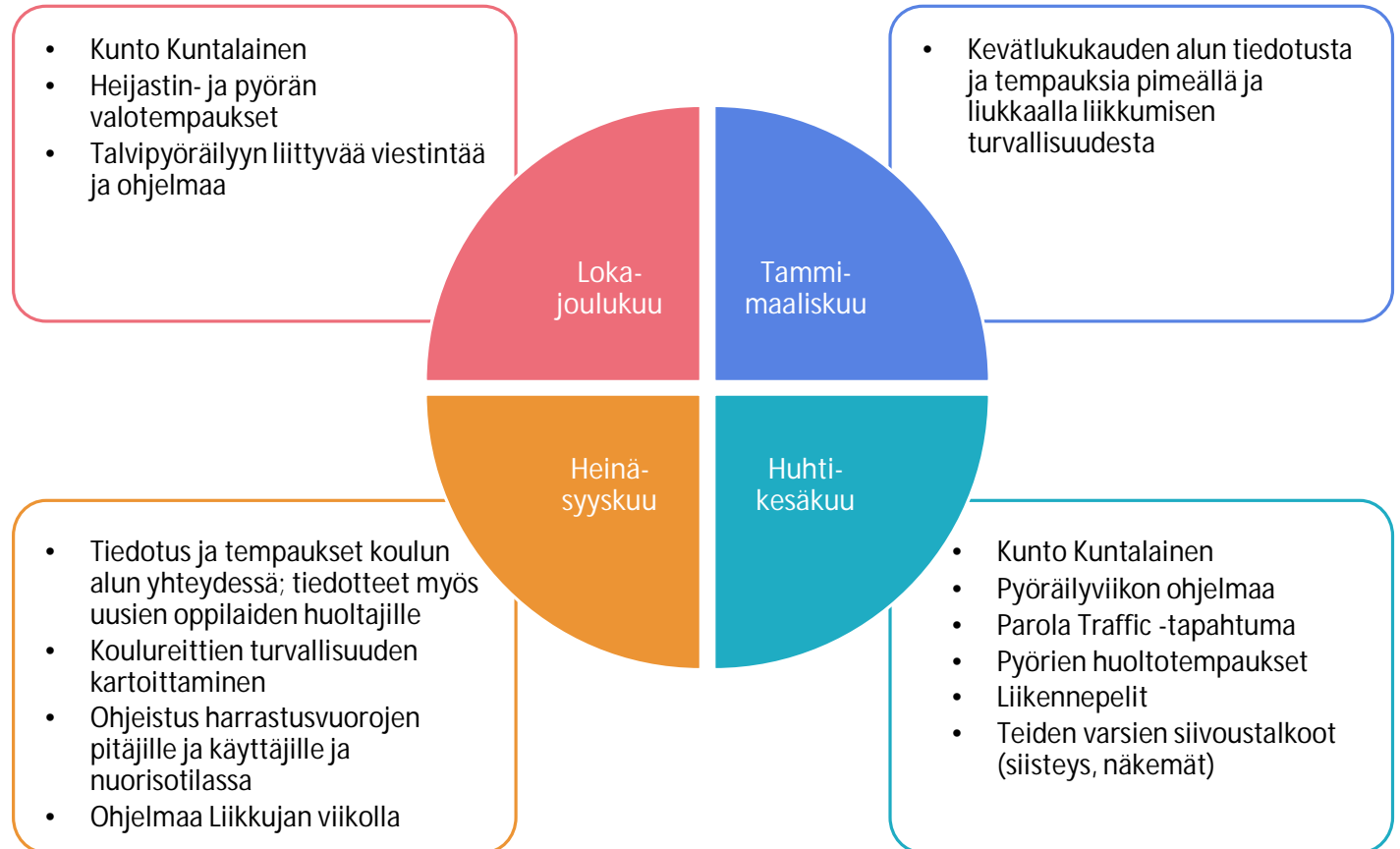
Kehittämisideoiden kerääminen huoneentauluun
Liikkumisasiat esillä säännöllisesti ope-kokouksissa

Sääntöjä kehitetään yhdessä nuorten kanssa nuorisotila Piipussa

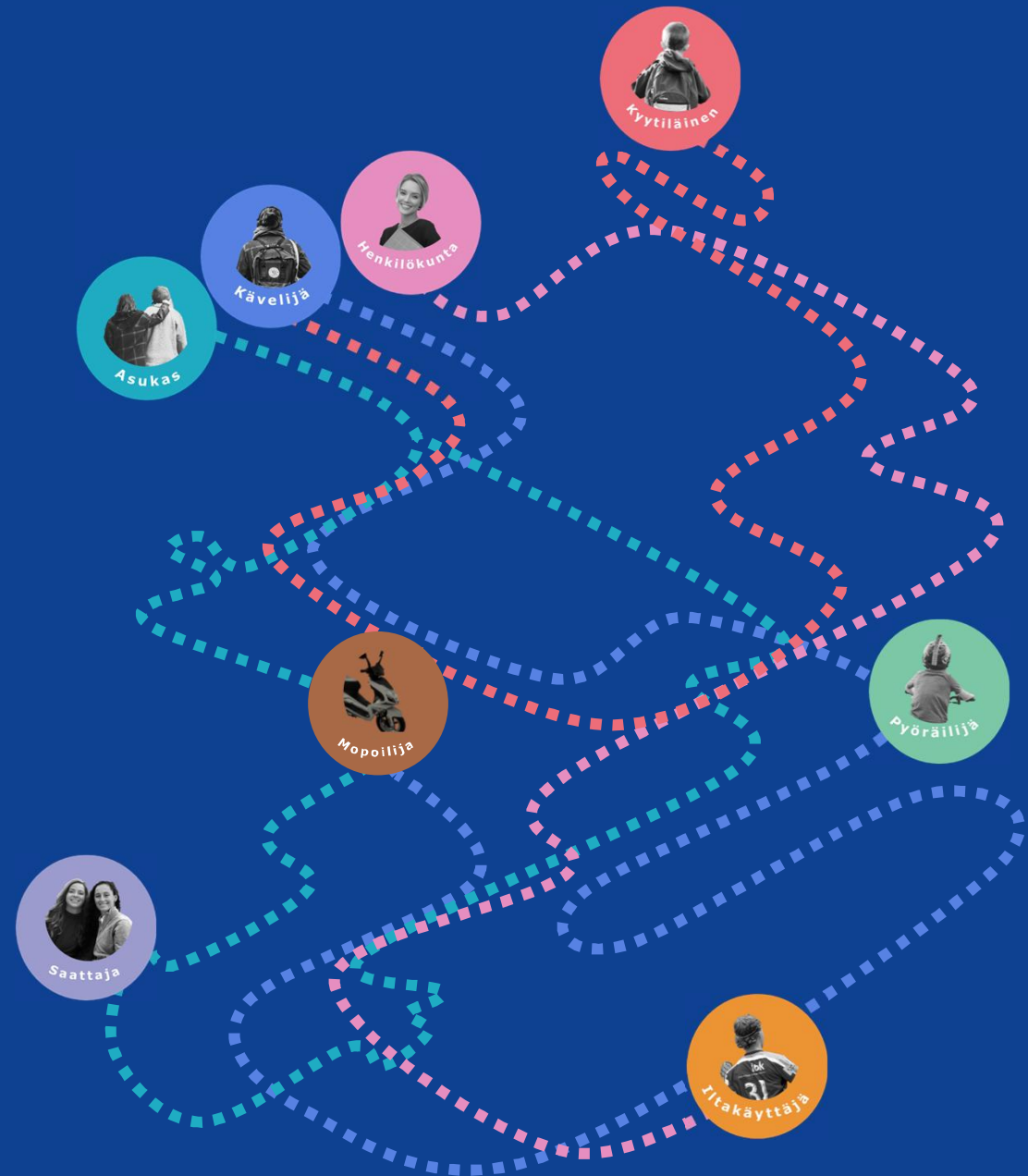
Asukkaiden ja asukasyhdistysten palautteiden huomiointi

Pelissäntöjen vuosikello

- Pelissäännöistä on luontevaa viestiä ja niitä päivittää muiden ajankohtaisten tapahtumien yhteydessä.
- Ohessa on esitetty alustava ehdotus vuosikellosta, joka auttaa pitämään pelissäännöt esillä vuoden ympäri eri tyyppisissä tilanteissa.
- Lisäksi on useita ympärivuotisia toimenpiteitä, kuten kyselyt, tapahtumat, peli-illat, koulutukset, työpajat jne.

Suomen turvallisimman koulun pelisääntöjen edellytykset

Mitä suunnittelussa tulee huomioida, jotta pelisäännöt voivat toteutua

Pysäköinti- ja saattoliikenneratkaisut

- Pysäkkijärjestelyjen tarkastelu Merventiellä.
- Uusien saattoliikennepaikkojen toteuttaminen nykyistä etäämmälle koulusta. Nykyisen saattoliikennepaikan jäsentely ja selkeyttäminen. Riittävän opastuksen ja ohjeistuksen toteuttaminen.
- Pyöräilyn houkuttelevuuden parantaminen sijoittamalla korkealaatuinen, riittävän tilava pyöräpysäköinti lähemmäksi koulua kuin autoliikenteen pysäköintijärjestelyt.
- Selkeät ja riittävän tilavat pysäköintijärjestelyt moottoriajoneuvoille (eri kulkumuodot eroteltuina).
- Mopoautojen ja mopojen pysäköintialue riittävän etäällä välitunti-alueesta.
- Saattoliikenne, koulukyydit ja pysäköinti sijoitettava erilleen toisistaan.
- ”Tapaamispaikan/-paikkojen” toteuttaminen, jotta oppilaille voidaan osoittaa yhteinen odottamis- ja tapaamisalue.

Liikenteen rauhoittaminen

- Tiettyjen katujen sulkeminen läpiajoliikenteeltä ja pysäköinniltä (Nuohoojantie, Koulutie, Viertotie).
- Ratkaisut, joilla varmistetaan ajoneuvojen riittävän alhainen ajonopeus koulun lähialueella (esim. hidasteet, kavennukset, nopeusnäyttötaulut, pihakatujärjestelyt).
- Liikenneympäristön ratkaisut, jotka tukevat pyöräilyä.

→ **Muodostetaan autovapaa kampus: osoitetaan turvallisen kävelyn ja pyöräilyn alue, jonka sisällä saa ajaa moottoriajoneuvolla vain erityistapauksissa.**

Muita huomioita ja toiveita suunnitteluun

Liikkuminen: infra

- Tilavat ja kunnolliset väylät eri kulkumuodoille.
- Sähköpotkulaudoille oma pysäköintialue.
- Kunnan valaistus koulun alueelle ja koulua ympäröiville reiteille.

Liikkuminen: liikkujiin vaikuttaminen

- Liikennekäyttäytymiseen lisää valistusta jo alakoulun puolelta.
- Liikenneturvallisuuskoulutusta ja infoa myös koulukuljettajille.
- Kannustetaan käyttämään muita kulkutapoja kuin henkilöautoilua työmatkaliikkumiseen (esim. tukemalla julkisen liikenteen käyttöä).
- Pohditaan uusia keinoja turvallisen liikkumisen edistämiseksi ja pelisääntöjen noudattamiseksi koulun alueella, esim. pelillistäminen, mobiilisovellukset, AR – lisätty todellisuus (esim. kulkijaa ohjaavat herätteet puhelimesta), pisteiden kerääminen ym.

Piha-alueet

- Runsaasti penkkejä ja roskiksia koulun ympäristöön.
- Ulkona oleskeluun sopivia katoksia koulun alueelle.
- Kauniit aidat välituntialueiden ympärille.
- Urheilu- ja kuntoilualue välituntialueelle; pelikenttiä, säänkestäviä pingis- ja biljardipöytiä.
- Viheralue biologian ja kotitalouden ilmiöopetuksen tueksi (istutuslaatikot, viherkasveja, kukkia, pensaita, puita).

Jatkotoimenpiteet ja suosituksia

- Lasten ja nuorten osallistaminen liikenneympäristön ja –järjestelyiden suunnitteluun.
- Pelisääntöjen tarkentaminen suunnittelun edetessä, esim.
  - Koulun piha-alueen suunnittelu (mm. pyörätelineiden paikat)
  - Saattoliikennepaikat ja niiden reitit
  - Mahdolliset muutokset lähialueen liikennejärjestelyissä
- Pelisääntöjen jalkauttaminen, kohderyhminä:
  - Koulun henkilökunta
  - Oppilaat
  - Huoltajat
  - Lähialueen asukkaat
  - Iltakäyttäjät
- Päätöksentekijöille tiedottaminen
- Pelisääntöjen päivittäminen tarpeiden mukaisesti tulevina vuosina

LISÄTIEDOT

Hattulan kunta
Juha Prittinen
juha.prittinen@hattula.fi

Ramboll Finland Oy
Terhi Svenns
terhi.svenns@ramboll.fi

